अनुसूची- २

(दफा ४ तथा अनसूची-१ को भाग-१ सँग सम्बन्धित)

चौरजहारी नगरपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्ड : १ | संख्या : ७ | मिति : २०७४/११/०७

भाग-१

चौरजहारी नगरपालिका

प्रमाणीकरण मिति : २०७४/११/०७

चौरजहारी नगरपालिका

स्थानीय सडक निर्माण, संभार तथा विस्तार गर्ने सम्बन्धमा व्यवस्था गर्न बनेको ऐन - २०७४

प्रस्तावना : सर्वसाधारण जनताको सुविधा तथा आर्थिक हित कायम राख्नको लागी सबै किसिमको सार्वजनिक सडकहरुको वर्गीकरण गरि तिनिहरुको निर्माण, संभार, विस्तार वा सुधार गर्न आवश्यक पर्ने जग्गा प्राप्त गर्न र त्यसको लागि मुनासिव माफिकको मुआब्जा वितरण गर्न सार्वजनिक सडकबाट लाभान्वित हुने सडक छेउका जग्गावालाहरुबाट विकास कर असुल गर्ने व्यवस्था समेत गर्न वाञ्छनीय भएकोले नगर परिषद बाट यो ऐन बनाएको छ।

परिच्छेद -१
प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम, विस्तार र प्रारम्भ : (१) यस ऐनको नाम **"स्थानीय सडक ऐन २०७४"** रहेको छ।
(२) यो ऐन स्थानीय तह चौरजहारी नगरपालिकामा लागु हुनेछ।
(३) यो ऐन चौरजहारी नगर परिषदबाट पारिद भएको दिन देखि प्रारम्भ हुनेछ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा,

(क) **“स्थानीय सडक”** भन्नाले कसैको निजी भोगचलनमा नरहेको सडक सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यस्तो सडकमा पर्ने सबै किसिमका पुल, कलभर्ट र फुटपाथलाई समेत जनाउँछ ।
(ख) **“सडक सीमा”** भन्नाले स्थानीय सडक र त्यस्तो सडकको केन्द्र रेखाको दायाँ बायाँ दफा ३ बमोजिम तोकिएको जग्गाको क्षेत्र सम्झनु पर्छ ।
(ग) **“जग्गा”** भन्नाले जुनसुकै जग्गा सम्झनु पर्छ र सो शब्दले त्यस्तो जग्गामा रहेको टहरा, घर, रुख इत्यादि र सो संग स्थायी रुपले जोडिएको चिज वस्तुलाई समेत जनाउँछ ।
(घ) **“प्रमुख प्रशासकिय अधिकृत”** भन्नाले नेपाल सरकारले तोकेको अधिकारी सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद -२
स्थानीय सडकको वर्गीकरण, सडक सीमा र जग्गा प्राप्ति

३. थानीय सडकहरुको वर्गीकरण तथा तीनको सडक सीमा : स्थानीय सरकारले नगर परिषदबाट पास गरि स्थानीय सडकलाई देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरि त्यस्तो सडकको केन्द्र रेखा देखि दायाँ बायाँ दुवैतिर ३०/३० मि. नबढाई सडक सीमा तोक्नेछ । तर एकै किसिमको सडकको सम्पूर्ण लम्बाईमा पनि भौगोलिक स्थिति र वस्तिको कारण त्यस्तो सडक सीमा कम वेग गर्न वा पुल तथा पुलको वरपर नदीको तटवन्ध सुरक्षाको लागि चार किल्ला समेत खोलि आवश्यक सीमा तोक्न सक्नेछ ।
(क) राजमार्ग,
(ख) सहायक मार्ग,
(ग) जिल्ला मार्ग र
(घ) स्थानीय मार्ग

३. (क) तोकिएको फासलाभित्र भवन आदि बनाउन निषेध गर्न सकिने : (१) दफा ३ बमोजिम सडक सीमा तोकिएकोमा सडक सीमाको र सडक सीमा नतोकिएकोमा स्थानीय सडकको किनाराबाट ६/६ मिटरमा नबढ्ने गरि स्थानीय सरकारले नगर कार्यपालिकाले सूचना प्रकाशित गरि तोकेको फासलाभित्र पर्खाल बाहेक अन्य कुनै किसिमको स्थायी बनौट वा भवन कसैले निर्माण गर्न नपाउने गरि निषेध गर्न सक्नेछ । तर नगर विकास सम्बन्धी योजना लागू भएको क्षेत्रमा तत्सम्बन्धि प्रचलित नेपाल कानुनमा व्यवस्था भएबमोजिम हुनेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम निषेध गरिएको फासलाभित्र कसैले कुनै किसिमको स्थायी बनौट वा भवन निर्माण गरेमा त्यस्तो बनौट वा भवन नगर को आदेशले भत्काउन सकिनेछ । नगरले त्यस्तो बनौट वा भवन भत्काउदा लागेको खर्चसमेत सम्बन्धित व्यक्तिबाट भराउन सक्नेछ ।

४. स्थानीय सडक र सडक सीमाको निमित्त जग्गा प्राप्त गर्न सकिने : स्थानीय सडकको निर्माण, विस्तार वा सुधार गर्न वा सडक सीमाको निमित्त कुनै जग्गा प्राप्त गर्नु परेमा स्थानीय सरकारले जग्गा प्राप्ति सम्बन्धि प्रचलित कानुन बमोजिम जग्गा प्राप्त गर्न सक्नेछ ।

परिच्छेद - ३
स्थानीय सडकको रेखदेख, संभार र अन्य व्यवस्था

५. सडक निर्माण, विस्तार वा सुधार गर्दा अरु जग्गा अधिग्रहण गर्न सकिने : (१) कुनै सार्वजनिक सडकको निर्माण, विस्तार सुधार गर्ने अस्थायी रुपले अधिग्रहण गर्न सक्नेछ

(क) त्यस्तो सडकको निर्माण, विस्तार वा सुधार गर्न आवश्यक निर्माणका सर सामान उपकरण राख्न वा त्यस्तो निर्माण विस्तार वा सुधार सम्वन्धी कार्यको रेखदेख वा नियन्त्रण गर्ने व्यक्तिहरु वस्ने घर, कटेरो बनाउन,

(ख) त्यस्तो सडकको निर्माण विस्तार वा सुधार गर्ने कार्य सम्पन्न नभएसम्म त्यस्तो सडकबाट हुने आवागमान चालु राख्न वा निर्माण पूरा नभएसम्म सो सम्बन्धी सरसामान वा उपकरण ओसार पसार गर्न आवश्यक पर्ने अस्थायी किसिमको छुट्टै सडक बनाउन ।

(२) उपदफा (१) मा उल्लिखित कामको लागी विशेष स्थिति परेमा बाहेक देहायको घर जग्गा अधिग्रहण गर्न हुँदैन

(क) कुनै व्यक्तिले आफ्नो वासस्थानको निमित्त प्रयोग गरि राखेको घर, टहरा वा इमारत,

(ख) देवस्थल, स्कुल, अस्पताल, धर्मशाला वा अनाथालयको निमित्त प्रयोग भई रहेको जग्गा ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम अधिग्रहण गरेको जग्गा जुन कार्यको निमित्त अधिग्रहण गरिएको हो, सो कार्य सम्पन्न भएपछि त्यस्तो जग्गा सम्बन्धित जग्गावाला वा निजको हकवालालाई भरसक अधिग्रहण गर्दाकै अवस्थामा फिर्ता गरि दिनु पर्नेछ ।

६. अधिग्रहण गरिने जग्गाको क्षतिपूर्ति र त्यसको निर्धारण : (१) देहायको अवस्थामा बाहेक दफा ५ बमोजिम कुनै जग्गा अधिग्रहण गर्दा कुनै क्षतिपूर्ति दिइने छैन :

(क) कुनै घर, टहरा वा इमारत सहित कुनै जग्गा अधिग्रहण गरेकोमा त्यस्तो घर, टहरा वा इमारतको धनीले सो घर, टहरा वा इमारत उपभोग गर्न नपाए बापतको क्षति,

(ख) बालीनाली लगाउने समय नाघ्ने गरि कुनै जग्गा अधिग्रहण गरिएमा त्यस्तो बालीनाली लगाउन नपाए बापत सम्बन्धित जग्गावालाले व्यहोर्न परेको नोक्सानी,

(ग) अधिग्रहण गरिएको जग्गामा कुनै अस्थायी सडक बनाएको वा निर्माणका सरसामान राखेको फलस्वरुप सो जग्गालाई अधिग्रहण गर्दाको स्थितिमा ल्याउन त्यस्तो जग्गा फिर्ता पाउने व्यक्तिले व्यहोर्न पर्ने जति रकम ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको क्षतिपूर्तिको रकमको निर्धारण देहाय बमोजिम गरिनेछ :

(क) नगर र सम्बन्धित जग्गाधनीको बीच सम्झौता भएमा सोही बमोजिम,

(७) सडकको दायाँ बायाँ रुख लगाउने र त्यसको रेखदेख : (१) नगर सडकले आवश्यकता अनुसार सार्वजनिक सडकको दायाँ बायाँ रुख लगाउनु पर्नेछ

(२) उपदफा (१) बमोजिम लगाएका रुखहरुको रेखदेख र संरक्षण गर्ने कर्तव्य सम्बन्धित वडा कार्याल र स्थानीय समूदायको हुनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम लगाइएको रुखको काँटछाँट गर्ने वा त्यस्तो रुखले आवागमनमा बाधा पुऱ्याएमा त्यसलाई हटाउने जिम्मेवारी नगर सडकको हुनेछ ।

(४) उपदफा (१), (२), र (३) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि सडक विभागले सो उपदफाहरुमा उल्लिखित कार्यहरु तोकिए बमोजिम अन्य कुनै व्यक्ति वा संस्थाद्वारा गराउन सक्नेछ ।

८. आसपासको जग्गाबाट माटो, ढुङ्गा वा बालुवा लिन सकिने : (१) स्थानीय सडकको निर्माण, मर्मत वा सम्भारको सम्बन्धमा कुनै आसपासको जग्गाबाट माटो, ढुङ्गा वा बालुवा लिन आवश्यक परेमा नगर सडकको आदेशानुसार आवश्यक परिमाणमा माटो, ढुङ्गा वा बालुवा लिन सकिनेछ । त्यस्तो जग्गाबाट माटो, ढुङ्गा वा बालुवा लिदा त्यसमा रहेको कुनै बाली रुख बिरुवा वा अन्य कुनै चीज वस्तुको नोक्सानी भएमा क्षतिपूर्ति दिनु पर्नेछ । त्यस्तो जग्गाबाट माटो ढुङ्गा वा बालुवा लिदा खाल्टो पर्न गएमा त्यस्तो खाल्टो सम्याउन व्यहोर्नु पर्ने जति रकम क्षतिपूर्ति दिनु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि कुनै घरको निकट आसपासको जग्गाबाट माटो, ढुङ्गा वा बालुवा लिनु परेमा भने सम्बन्धित घरधनीको स्वीकृति प्राप्त नगरि त्यस्तो

९. स्थानीय सडकको आवागमनमा बाधा पुऱ्याउने माल वस्तु हटाउने अधिकार : (१) कसैले स्थानीय सडकमा कुनै माल वस्तु छोडेको, राखेको वा फालेको कारणबाट त्यस्तो सडकको आवागमनलाई कुनै किसिमले बाधा पुऱ्याउने भए त्यस्तो माल वस्तु हटाउनको निमित्त मुनासिब माफिकको अवधि तोकी सरोकारवाला व्यक्तिको नाममा आदेश जारी गर्न सकिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम जारी भएको आदेशको अवधिभित्र नहटाएको वा धनी पत्ता नलागेको माल वस्तुलाई स्थानीय निकायले सडकको छेउ लगाई राख्न वा आफ्ना कब्जामा राख्ने गरि अन्यत्र लैजान सक्नेछ ।

(३) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि स्थानीय सडकमा छाडिएको, राखिएको वा फालिएको कुनै माल वस्तुले त्यस्तो सडकको सम्पूर्ण आवागमनलाई अवरोध पुऱ्याएमा त्यस्तो बस्तुलाई तुरुन्त सडकबाट हटाउने अधिकार स्थानीय निकायलाई हुनेछ ।

(४) उपदफा (१) मा उल्लिखित माल वस्तु बाहेक स्थानीय सडकको दायाँ बायाँ रहेको कुनै घर वा पर्खालमा सडकपट्टि निस्कने गरि राखिएको, जडिएको वा बनाएको कुनै चीज वस्तु वा ढोका वा रुखको हाँगा वा लहरा वा तारले त्यस्तो सडकमा हुने आवागमनमा अवरोध हुन गएको छ भन्ने ठहराएमा त्यस्तो अवरोधलाई हटाउन वा अवरोध नहुने गरि मिलाई राख्न सरोकारवाला व्यक्तिको नाममा मनासिब माफिकको म्याद तोकी स्थानीय निकायले आदेश गर्न सक्नेछ र त्यस्तो आदेशमा सम्बन्धित चीज वस्तु वा ढोकालाई राख्ने, बनाउने वा जोड्ने ढाँचा र रुख वा लहरालाई काँट छाँट गरि कायम गर्नु पर्ने उचाई समेत तोक्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम तोकिएको म्याद भित्र आदेशमा लेखिएको काम कारवाही नगरेमा स्थानिय निकायले आफ्नो कर्मचारी वा अन्य कुनै व्यक्ति खटाई त्यस्तो आदेशमा उल्लिखित काम कारवाई गराउन सक्नेछ ।

१०. स्वीकृति नलिई स्थानीय सडक वा सडक सीमामा कुनै किसिमको काम गर्न नहुने : (१) नगर सडकको स्वीकृति प्राप्त नगरि कसैले स्थानीय सडकसँग जोडिने गरि प्रवेश मार्ग बनाउन, स्थानीय सडक वा सडक सीमाभित्र खाडल वा कुलो खन्न वा भत्काउन, किला, लट्ठा, तगारो आदि गाड्न वा हाल्न वा घर टहरो वा छाप्रो वा सडक सीमाभित्र जग्गा आवादी गर्न वा यस्तै अन्य कुनै कार्य गर्न हुदैन ।

(२) कसैले नगरको स्वीकृति प्राप्त नगरि उपदफा (१) मा उल्लिखित कुनै कार्य गरेमा नगरले त्यस्तो व्यक्ति उपर यस ऐनको अन्य दफा बमोजिम कुनै कारबाही चलाउनु पर्ने भए सो चलाई स्वीकृति नलिई बनाएको प्रवेश मार्ग बन्द गर्न, खनेको खाडल वा कुलो पुर्न वा गाडेको वा उभ्याएको किला लट्ठा तगारो आदि उखेल्न वा हटाउन वा बनाएका घर टहरो वा छाप्रो भत्काउन वा आवादी गरेको जग्गा सम्याउन मनासिब माफिकको म्याद तोकी त्यस्तो व्यक्तिको नाममा आदेश जारी गर्न सक्नेछ ।

(३) सम्बन्धित व्यक्तिले उपदफा (२) बमोजिम जारी भएको आदेश पालन नगरेमा त्यस्तो व्यक्तिले बनाएको प्रवेश मार्ग बन्द गर्न वा खनेको खाडल वा कुलो पुर्न वा गाडेको वा उभ्याएको किला, लट्ठा, तगारो आदि उखेल्न वा हटाउन वा बनाएको घर, टहरो वा छाप्रो भत्काउन वा आवादी गरेको जग्गा सम्याउन सक्नेछ र सो बापत लागेको खर्चको रकम सम्बन्धित व्यक्तिबाट नगरले असुल उपर गरि लिन सक्नेछ ।

११. धरौटी दाखिला गराउने वा दस्तुर लिने अधिकार : (१) कसैलाई कुनै कामको निमित्त स्थानीय सडक वा सडक सीमा खन्नु वा भत्काउनु परेमा सडक विभागको स्वीकृति लिनु पर्नेछ र त्यसरी स्वीकृतिको लागी माग गरेमा नगरले आवश्यक जाँचबुझ गरि त्यसरी खनिने वा भत्काउने स्थानीय सडक वा सडकसीमालाई मर्मत गरि पूर्वानुमान कायम गर्न लाग्ने खर्चको रकम धरौटी लिई स्वीकृति प्रदान गर्न सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्थानीय सडक वा सडक सिमा खन्ने स्वीकृति दिदा त्यसरी सडक वा सडक सीमा खन्दा अपनाउनु पर्ने तरिका वा जुन कामको लागि खनिएको हो सो समाप्त नभएसम्म पालन गर्नु पर्ने अन्य शर्तहरु नगरले तोक्न सक्नेछ र त्यस्तो शर्तहरु पालन गर्नेछु भनि स्वीकृतिको माग गर्ने व्यक्तिबाट कबुलियत गराउनु आवश्यक देखेमा नगरले सो समेत गराई लिन सक्नेछ।

१२. नगरले खर्च भराउन सक्ने : (१) दफा ९ को उपदफा (२) बमोजिम सडकमा छाडेको वा राखेको माल पन्छाउँदा वा सोही दफाको बमोजिम कुनै काम कारबाही गर्दा नगरले गरेको खर्चको रकम सरोकारवाला व्यक्तिबाट भराई लिन सक्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम भराई लिनु पर्ने रकम बुझाउन नगरले सरोकारवाला व्यक्तिको नाममा पैतीस दिनको म्याद तोकी म्याद जारी गर्नेछ र सो म्यादभित्र उक्त रकम पनि नबुझाएमा वा थप म्यादको लागी माग पनि नगरेमा सरकारी बाँकी सरह असुल उपर गर्ने तर्फ कारबाही चलाउनु पर्नेछ।

(३) स्थानीय सडकको आवागमनमा बाधा पुऱ्याउने गरि छोडेको वा राखेको कुनै माल वस्तुलाई नगरले आफ्नो नियन्त्रणमा लिएको भए त्यस्तो माल पन्छाउँदा वा अन्यत्र लैजादा सो नगरले व्यहोर्नु परेको खर्च उपर नहुन्जेल त्यस्तो माललाई रोक्का गरि राख्न सक्नेछ र एक वर्षसम्म पनि त्यस्तो खर्च उपर हुन नआएमा वा त्यस्तो माल वस्तुको मालिक पत्ता नलागेमा सो माल वस्तु स्थानीय सरकारमा लाग्नेछ।

परिच्छेद -४
विकास करसम्बन्धी व्यवस्था

१३. विकास कर असुल उपर गर्न सक्ने : यो ऐन लागू भएपछि निर्माण भएको सडकको दायाँ वायाँ रहेको जग्गामा स्थानीय सरकारले विकास कर एक पटक लगाई असुल उपर गर्न सक्नेछ।

१४. विकास कर लाग्ने जग्गा र त्यसको खण्ड विभाजन : (१) सडक सीमा तोकिएको सडकसीमाको र सडकसीमा नतोकिएको सडकको किनाराबाट दुवै तर्फ १०० मिटर सम्मको जग्गामा विकास कर लाग्नेछ।

तर दफा (३) (क) बमोजिम कुनै स्थायी बनौट वा भवन निर्माण गर्न निषेध गर्ने गरि तोकिएको फासला भित्र पर्ने जग्गामा विकास कर लाग्ने छैन।

(२) विकास करको कायम गर्ने प्रयोजनको लागि उपदफा (१) बमोजिमको जग्गालाई १०० मिटरको खण्डहरुमा विभाजन गरि देहाय बमोजिम वर्गीकरण गरिएको छ :

(क) ५० मीटरसम्मको जग्गाको खण्ड “क”

(ख) ७५ मीटर देखि १०० मीटरसम्मको जग्गा खण्ड “ख”।

१५. विकास करको निर्धारण : (१) नगर भित्रको जग्गा प्राप्त गर्दा जुन क्षेत्र वा ठाँउमा त्यस्तो जग्गा जे जति मोल कायम भई मुआब्जा दिइएको हो, त्यस्तो क्षेत्र वा ठाँउमा सोही मोलको देहाय बमोजिमको प्रतिशतले हुने रकम विकास कर स्वरुप असुल उपर गरिनेछ :-

(क) खण्ड "क" को जग्गामा १० प्रतिशत,

(ख) खण्ड "ख" को जग्गामा ५ प्रतिशत ।

उदाहरण :- कुनै एक क्षेत्रमा जग्गा प्राप्त गर्दा एक रोपनी जग्गाको मोल रु. ५००० ।- कायम भै मुआब्जा वितरण भएको रहेछ र त्यस्तो क्षेत्रमा विकास कर तिर्नुपर्ने कुनै व्यक्तिको जम्मा डेढ रोपनी जग्गा मध्ये आधा रोपनी खण्ड "क" मा र एक रोपनी जग्गा खण्ड "ख" मा परेको रहेछ भने निजले यस दफा बमोजिम तिर्नुपर्ने विकास करको रकम यस बमोजिम हुनेछ :-

खण्ड "क" मा परेको **एक रोपनी** जग्गाको **१०** प्रतिशतले रु.	५००।-
खण्ड "ख" मा परेको **दुई रोपनी** जग्गाको **५** प्रतिशतले रु.	२५०।-
जम्मा रु.	**७५०**

(२) उपदफा (१) मा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि नेपाल सरकारले कुनै जग्गाको अधिस्थापनलाई ध्यानमा राख्दा वा अरु कुनै कारणबाट त्यस्तो जग्गामा लाग्ने विकास करको दरलाई घटाउन वा विकास कर नलाग्ने गरि छुट दिन आवश्यक ठहराएमा स्थानीय सरकारले सूचना प्रकाशित गरि त्यस्तो विकास करको दर घटाउन वा छुट दिन सक्नेछ । त्यसरी विकास करको दर घटाउन वा छूट दिने सम्बन्धमा स्थानीय सरकारले मुआब्जा निर्धारण समितिको सिफारिसलाई समेत ध्यान दिनेछ ।

१६. विकास कर बुझाउने अवधि र कार्यालय : (१) यस ऐन बमोजिम बुझाउनु पर्ने विकास करलाई तोकिए बमोजिमको किस्ताबन्दीमा तोकिएको कार्यालयमा बुझाउनु पर्नेछ ।

तर आफूले बुझाउनु पर्ने जति विकास करको पुरै रकम कसैले एकमुष्ठ बुझाउन चाहेमा यस दफाले बाधा पुऱ्याएको मानिने छैन ।

(२) विकास कर बुझाउने म्याद तथा सम्बन्धित अन्य कार्यविधि तोकिए बमोजिम हुनेछ ।

१७. विकास कर नबुझाएमा मालपोत बाँकी सरह असुल गरिने : (१) कसैले दफा १६ बमोजिमको म्यादभित्र विकास कर नबुझाएमा प्रचलित नेपाल कानुन बमोजिम मालपोत बाँकी राखे सरह कारबाही चलाई असुल उपर गरिनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम विकास कर बाँकी राखेकोमा कारवाही चलाउँदा सम्बन्धित जग्गा लिलाम गर्नु पर्ने भएमा प्रचलित नेपाल कानुनमा जुनसुकै कुरा लेखिएको भएतापनि त्यस्तो विकास कर लागेको जग्गालाई लिलाम बढाबढ गर्नु अघि स्थानीय सरकारको स्वीकृति लिई मात्र लिलाम गर्नु पर्छ ।

परिच्छेद - ५
विविध

गोरखा नगरपालिका

१८. क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने अधिकारी र त्यस उपरको उजूरी : (१) दफा ८ को उपदफा (४) वा दफा ९ को उपदफा (४) बमोजिम दिइने क्षतिपूर्ति रकम नगरले नगरपालिकाका सम्बन्धित वडा अध्यक्षको उपस्थितिमा निर्धारण गरे बमोजिम हुनेछ ।
(२) उपदफा (१) बमोजिम निर्धारण भएको क्षतिपूर्तिमा चित्त नबुभ्ने व्यक्तिले त्यस्तो क्षतिपूर्ति पाउने सुचना प्राप्त गरेको पैतीस दिनभित्र स्थानीय सरकार समक्ष उजूर गर्न सक्नेछ ।

१९. उजुर परेको कारणले जग्गा अधिग्रहण गर्न बाधा नपर्ने : (१) दफा १८ को उपदफा (२) बमोजिम क्षतिपूर्तिको सम्बन्धमा उजुरी परेको कारणले मात्र यस ऐन बमोजिम कुनै कामको लागी जग्गा अधिग्रहण गर्नमा बाधा पर्ने छैन ।

२०. सरकारी कार्यालयले सडक खन्नु परेमा सूचना दिनुपर्ने : स्थानीय सरकारको कुनै निकाय वा कार्यालयले कुनै कामको लागि सार्वजनिक सडक वा सडक सिमा खन्नु पर्दा नगरको पूर्व स्वीकृति लिई खन्नु पर्छ र त्यसरी सडक वा सडक सीमा खन्ने सम्बन्धमा नगरले कुनै तरीका वा शर्त तोकेको भए सो समेत पालन गर्नु पर्नेछ ।

२१. दण्ड सजाय : (१) दफा ५ बमोजिम जग्गा अधिग्रहण गर्दा वा यस ऐन बमोजिमको कुनै सूचना टाँस गर्दा बाधा विरोध वा हुलहुज्जत गरेमा तीन महिना सम्म कैद वा २५ हजार रुपैया जरिवाना वा दुवै सजाय हुनेछ ।
(२) कसैले दफा ७ बमोजिम लगाएको रुख उखेलेमा वा काटेमा वा दफा ८ बमोजिम माटो, ढुङ्गा, बालुवा लिदा बाधा विरोध गरेमा वा दफा ९ को वर्खिलाप कुनै काम गरेमा रु.२००० जरिवाना हुनेछ ।
(३) कसैले दफा १० को उपदफा १ को वर्खिलाप कुनै काम गरेमा वा सोही दफाले उपदफा ३ बमोजिम स्थानिय सरकारले कुनै काम कारबाही गर्दा बाधा विरोध गरेमा एक वर्ष कैद वा पाँच हजार रुपैयाँ वा दुवै सजाय हुनेछ ।

२२. मुद्दाको तहकिकात र दायरा : यस ऐन बमोजिम सजाय हुने कसुर सम्बन्धी मुद्दाको तहकिकात कम्तीमा रा.पत्र.अनंकित प्रथम श्रेणी सम्मको कर्मचारीले गर्नेछ र त्यस्तो तहकिकात काम पूरा भएपछि नगरले तोकेको अधिकारी समक्ष मुद्दा दायर गर्नु पर्नेछ ।

२३. कारबाही गर्ने अधिकार र त्यस उपरको पुनरावेदन : (१) दफा (५) दफा (७) दफा (८) को बर्खिलाप स्थानीय तथा सार्वजनिक सडकको आवागमनमा बाधा पु¥याउने गरि कुनै काम गरेको कसुरको सम्बन्धमा कारबाही गरि सजाय दिने अधिकार स्थानीय सरकारले सूचना प्रकाशित गरि तोकेको अधिकारीलाई हुनेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम कारबाही गर्दा स्थानिय सरकार वा तोकेको अधिकारीले प्रचलित कानुन बमोजिम जिल्ला अदालतलाई भए सरहको अधिकार प्रयोग गर्न सक्नेछ ।
(३) उपदफा (१) बमोजिम स्थानिय सरकार वा तोकेको अधिकारीले सजाय गर्न गरेको आदेशबाट मर्का पर्ने व्यक्तिले पैतीस दिन भित्र उच्च अदालतमा पुनरावेदन दिन सक्नेछ ।

२४.अधिकार प्रत्यायोजन : यस ऐन बमोजिम स्थानिय सरकारलाई प्राप्त सबै वा कुनै अधिकार कुनै अधिकारीलाई प्रत्यायोजन गर्न सक्नेछ ।

२५. नियम बनाउने अधिकार : (१) यस ऐनको उद्देश्य कार्यान्वयन गर्न स्थानीय सरकारले नियम बनाउन सक्नेछ ।

(२) उपदफा (१) ले दिएको अधिकारको सर्वमान्यतामा कुनै प्रतिकुल प्रभाव नपारी सो नियमद्वारा खासगरि देहायका कुराको व्यवस्था गर्न सकिनेछ :–

(क) बालीनाली रुखपात तथा अन्य चीज वस्तुको नोक्सानी बापत क्षतिपूर्ति निर्धारण गर्ने आधार

(ख) सार्वजनिक सडकपट्टि खुल्ने वा निस्कने गरि कुनै कुराको निर्माण गर्दा वा राख्दा पालन गर्नु पर्ने शर्तहरु,

(ग) सडक सीमा वा त्यसरी किनारामा बनाइने वा खडा गरिने कुनै किसिमका घर, पर्खाल, ढल, बाटो, खम्बा, लट्ठा आदि बनाउँदा वा खडा गर्दा पालन गर्नु पर्ने कुराहरु,

(घ) सार्वजनिक सडक दाँया बायाँ कुनै ढोका वा बाटो बनाउँदा पालन गर्नु पर्ने शर्त ।

चौरजहारी नगरपालिका